

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : **14 Eylül 2022**
Sayı : **2336**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Fındık Kanunu Teklifim gerekçeleriyle birlikte ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. Mustafa Adıgüzel
Ordu Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	-Adalet -Plan ve Bütçe - Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Esas Komisyon	Tarım, Orman ve Köyışleri
Tarih: 01 Ekim 2022 Esas No: 2/4605	

TBMM KARAR VE TAVAZU ATILMIŞTIR
14 Eylül 2022
Numara

TBMM GENEL EVRAK
14 Eylül 2022
No: 1078708

GENEL GEREKÇE

Fındık, Karadeniz’de 418 bin kayıtlı üretici ailesine, fındık üretimine direkt katılan 2.5 milyon ve dolaylı olarak da yaklaşık 8 milyon insanımıza aş ve iş verirken, ülkemize yılda ortalama 2.5 milyar USD döviz girdisi sağlamaktadır. Ayrıca arazi mülkiyetine sahip olmadan üretim yapan üreticilerin sayısı bilinmemektedir.

Başka bir hâkim gelir kalemi olmadığı için fındık bölgenin hem ekonomik, hem siyasal, hem kültürel hayatına işlemiştir. Emek yoğun üretim sayesinde önemli istihdam yaratır ve özellikle kadın istihdamına fındığın katkısı çok büyüktür.

Türkiye’de 542.326 hektar Doğu Karadeniz’de ve 191.353 hektar Batı Karadeniz’de olmak üzere 733 bin hektar üretim alanı vardır. 40 ilde fındık üretimi yapılmaktadır. Ancak 2014 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile fındık üretimi 16 il ve 123 ilçe ile sınırlandırılmıştır. 227.121 hektar ve %30 üretim payı ile Ordu ilk sırada yer almaktadır. Diğer 15 il Samsun, Sakarya, Giresun, Trabzon, Düzce, Zonguldak, Bartın, Kastamonu, Sinop, Artvin, Rize, Bolu, Kocaeli, Gümüşhane ve Tokat illeridir. Yıllara göre değişmekle birlikte yıllık yaklaşık 650-700 bin ton fındık üretilmektedir. Türkiye’nin fındık ihracatı tarım ihracatımızın %10’unu karşılayarak 1. sıradadır. Fındık çok az ithal girdi ile üretilmekte ve %80’i çoğu da işlenmeden ihraç edilmektedir. Fındık 1783’ten beri yurtdışına ihraç edilmektedir. Halen 120’ye yakın ülkeye fındık ihracatı yapılmaktadır.

Fındığın insan sağlığına olumlu etkileri bilimsel olarak ispatlanmıştır.

Ülkemizde fındık sektöründe üretimden ihracata kadar bir dizi sorun mevcuttur. Fındık sektöründe tüm paydaşların (üretici, tüccar, sanayici, ihracatçı, devlet) müşterek yararını tesis etmeden istikrar temin edilemeyeceği aşîkârdır. Çünkü üretimden ihracata kadar tüm aşamaları hem ticari hem zirai olarak birbirine sıkı bir şekilde bağlıdır. Bu yüzden bu Kanun içerisinde üretimden ihracata kadar her alan ve aşamada yasal düzenlemeler yapmak zaruridir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında tarımsal üretimde kooperatifleşmeye önem verilmiş, Fiskobirlik’in kurulması talimatı da 1937’de bizzat Atatürk tarafından verilmiştir ve fındık fidesinin yurtdışına çıkışı 1927 yılında çıkarılan 6207 sayılı hükümet kararnamesi ile yasaklanmıştır. Tüm bunlar fındıkta milli bir bakışı göstermektedir. Ancak 2000’li yılların başlarından itibaren yürütölen fındık tarım politikaları nedeniyle bugün Fiskobirlik etkisiz ve işlevsiz kalmıştır. Fiskobirlik’in güç kaybetmesinden sonra Devlet, Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) eliyle fındık almaya başlamıştır. TMO’nun fındık alımlarında aşırı seçici ve gönölsüz davranması, randıman hesabında kuşkuya neden olan ölçümler, alım ofislerinin azlığı, uzun randevu tarihleri, üreticiye ödemelerin geç yapılması konularında tartışmalı bir alım süreci yaşanmaktadır. Bu süreç üretici nazarında Fiskobirlik’in önemini ve değerini ortaya koymuştur.

Finansal açıdan güçlü yabancı küresel firmalar sektöre girdikten sonra ihracatın büyük bir kısmını yapar hale gelmiş, şimdi de “Sözleşmeli Tarım” başlığındaki mevzuata dayanarak tarlada üreticiyi markaja almıştır. Şu anda, yabancı menşeli 4 firmanın fındık ihracatındaki payı %60’ın üzerindedir. Yerli ihracatçı ve sanayici hem kredi kullanımında, hem de ihracat bağlantısı kurmada sorun ve belirsizlikler yaşarken, finansman boyutu ile bu küresel firmalar ile rekabet edemiyor. Sanayide yaşanan yüksek enflasyon ve yüksek faizlerin yarattığı maliyet artışları fiyatlara baskı yaparak rekabeti daha da zorlaştırmaktadır. Bu nedenle yerli ihracatçı her geçen yıl azalmaktadır. 15 yıl önce Karadeniz İhracatçıları Birliği’nde 392 üye varken, şu anda 39 kişiye düşmüştür. Sadece Ordu’da 55 olan firma sayısı 5’e düşmüştür. Yerli ihracatçının küresel firmalar karşısında rekabet şansının düşük olması 5-10 yıl içinde ihracatın 70-75%’nin yabancı küresel firmaların kontrolüne geçeceğini göstermektedir.

Ar-Ge faaliyetlerinin yeterli seviyede olmaması, katma değer yüksek ürünlerin üretilmemesi ve ihracatta halen yaklaşık %60 oranında natürel fındığın ihraç ediliyor oluşu ile Türkiye %70’ini ürettiği bir ürünün katma değerini kullanamamaktadır.

Fındık ihracatından elde edilen gelirin artırılması için özellikle işlenmiş fındıklarda yüksek vergi oranları uygulayan ülkeler ile devletten devlete yapılan görüşmelerden olumlu neticeler alınamamaktadır.

Fındık bölgesinde demiryolu ağı olmaması ve deniz yolu için de modern limanların olmaması ihracatın İstanbul, İzmir ve Mersin limanlarından yapılması ilave maliyetler doğurmaktadır.

Fındık tarımı ile uğraşan yaklaşık 450 bin çiftçinin %70'i tarım bölgesinde yaşamamaktadır. Fındık tarımı ile uğraşan Çiftçi Kayıt Sistemi'ne bağlı üreticinin ortalama yaşı 60 ve üstündedir. Miras yoluyla bölünme neticesinde kardeşlerden bahçe sahibi olup çiftçi olarak kayıtlı olmayanlar yanında, izinsiz bahçeler ve sahipleri de kayıt dışılığın diğer bir nedenidir. Kayıt dışının en büyük nedeni ise 2-B arazisi kapsamında olduğundan, destekleme ve fındık alımlarından yararlanamadığı için kayıt yaptırılmayan alanlar ve üreticilerdir. Bu nedenle hem üretim alanı hem de üretici sayısı için, 2-B kapsamındaki üretim alanları ile izinsiz ekilen alanlar da dâhil edilerek yeni bir veri tabanına ihtiyaç vardır.

Bugün bilinen fındık dikili alanların güncellenerek özellikle %6 eğimin altındaki taban arazilere ve ovalar gibi başka ürünlerin ve ülkemizin ithal ettiği ürünlerin yetiştirilebileceği yerlere fındık dikiminin engellenmesi gerekmektedir. Fındık üretimine uygun olan alanlarda ise devlete ait atıl alanların kiralama yöntemi ile fındık tarımına açılması ve bu konuda dünya örneklerinin dikkate alınmasında fayda vardır.

Fındık üretim alanları bölünmüş ve verimli tarımsal faaliyete olanak vermemektedir. Miras hukukunun optimum üretim modeline göre yeniden yapılandırılması gerekmektedir. Arazi toplulaştırma, kiralama veya benzeri modellerin devreye alınması gereklidir. Arazi yapısının da etkisi ile üretimde mekanizasyon yeterince sağlanamamaktadır.

Alan bazlı gelir desteği tüm bölge ve koşullarda aynı uygulanmaktadır. Hâlbuki Batı ve Doğu Karadeniz üretim alanları arasında maliyet neredeyse misli ile farklıdır. Fındığın asıl coğrafyası olan Doğu Karadeniz'de üreticiler daha zor coğrafi koşullarda, daha yüksek maliyetle, dönüm başına daha az üretim ile dezavantajlı durumdadır. Ayrıca alan bazlı gelir desteği yıllar içinde erimiş, son 10 yıldır güncellenmemiştir. Bu haliyle üretimi destek ve teşvik etmekten uzaktır. Hatta hiç üretim yapılmayan alanlara dahi yapılan ödemeler, bu bahçelerin uzaktaki sahipleri tarafından cep harçlığı şeklinde görülmektedir. Alan bazlı gelir desteği üretim yapılan alanlarda, üretim maliyetinin yüksek olduğu coğrafi koşullarda, fazladan maliyeti telafi edecek şekilde ve her yıl güncellenerek yeniden düzenlenmelidir.

Gübre ve pestisit kullanımı ve satışı toprak tahliline ve bilimsel kurallara uygun yapılmadığı için israfa, ekonomik kayıplara, su ve toprak kirliliğine neden olmakta, insan ve diğer canlı yaşamı üzerinde olumsuz etkiye neden olabilmektedir.

TARSİM kullanan fındık üreticisi oranı %15'in altındadır. Primlerin düşürülüp tüm üreticinin sigorta kapsamına alınması hedeflenmelidir.

Son yıllarda sıkça gündeme gelen 'stok düzenlemesi', 'vergi barışı' gibi düzenlemeler vergisini düzgün veren ile vermeyen arasında haksız rekabet yaratarak fayda yerine zarar vermektedir.

İklim değişiklikleri ve küresel ısınma fındık üretim bölgelerini tehdit etmektedir. Kuraklık, randıman ve kalite kaybına, yaprak ve çotanak hastalıklarına yol açmaktadır. Sıcaklık artışı ile 20-30 yıl içinde 0-250 metre rakımda fındık üretimi zorlaşacak, bugün hiç üretim yapılmayan 1500-1600 metre rakımda fındık üretimine sebep olacaktır. Örneğin; yüksek rakımda yetiştigi için iklim değişikliklerinden daha az etkilenen, randıman, verim ve raf ömrü yüksek bir fındık türü olarak Ordu Çakıldak fındık türünün son yıllarda ticari kıymeti artmıştır. İklimsel risk yönetiminin devreye alınması ve iklim değişikliklerinin fındığa olumlu ve olumsuz etkilerinin araştırılıp sorunları giderici senaryoların şimdiden hazırlanması gerekmektedir. Avrupa Yeşil Mutabakatı'na uyum gösterecek şekilde üretim ve imalat süreçleri gözden geçirilmelidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Kanunun genel amacı açıklanmıştır.

MADDE 2 – Kanunun tanımları açıklanmıştır.

MADDE 3 – Fındık rekoltesi, üretim maliyeti ve taban fiyat tespiti çalışmalarının sırası ile Fındık Rekoltesi Belirleme Komisyonu, Fındık Maliyeti Belirleme Komisyonu ve Fındık Taban Fiyatı Tespit Komisyonu tarafından yapılması ve raporlanması sonrası Cumhurbaşkanı'nın taban fiyatı açıklama yöntemi belirlenmiştir.

MADDE 4 - Bakanlığın fındık alımı ve alım ofislerinin teşekkülü açıklanmıştır. Üreticinin kendisine mümkün olan en yakın ofise ürününü teslim edebilmesi ve alım ofislerinin üretim yoğunluğuna göre ilçelere adil bir biçimde dağıtılması amaçlanmıştır.

MADDE 5 - Fındık alımı yöntem, randıman tespiti, fındık ödemesi ve koşulları açıklanmıştır. Bakanlığın fındık alımını uzmanlaşmış kadrolarla yapması ve randıman tespitinde olası haksızlıkların önüne geçilerek fındık ödemesinin gecikmeden yapılabilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 6 – Bakanlığın üreticiden aldığı fındığı piyasaya satarken oluşan kâr payının tekrar üreticiye dönmesi ve tarım sigortasının teşviki hedeflenmiştir.

MADDE 7 - Fındık üretimi yapılacak alanlar sınırlandırılmıştır.

MADDE 8 - Mevcut fındık bahçelerinin beyan ve kontrolü tanımlanmıştır. 2-B arazisi konumunda olup, tapu kaydı tamamlanmamış olan fındık üretim alanlarının da fındık bahçesi sayılması sağlanmıştır.

MADDE 9 - Fındık üretimine verilecek destekler açıklanmıştır. Coğrafi zorluklarla doğru orantılı olarak, Fındık Maliyeti Belirleme Komisyonu'nun yaptığı çalışmalara göre adil ve üretimi özendirici teşvik politikası hedeflenmiştir.

MADDE 10 - Fındık bahçelerinin gençleştirilmesi sürecinde Bakanlığın rolü izah edilmiştir.

MADDE 11 - Fındık tarım alanlarının sigortalanması süreçlerine üreticiyi koruyan bir kanuni tanım getirilmiştir.

MADDE 12 – Fındıkta lisanslı depoculuğun tanımı, kapsamı, yöntemi ve hukuki dayanağı tanımlanmış, lisanslı depolarda saklanan fındık teminat gösterilerek kredi kullanmanın kolaylaştırılması amaçlanmıştır.

MADDE 13 - Arazi toplulaştırma ve miras yoluyla bölünmenin önlenmesi için Bakanlığın alacağı önlemler tanımlanmıştır.

MADDE 14 - Üretim maliyetlerini düşürmek için gübre ve tarımsal ilaç gibi girdi kalemlerine özel vergi muafiyeti ve indirimler tanımlanmıştır. Gübre kullanımı ve satışında toprak tahlili mecburiyeti getirilmiştir. Bu yolla orta ve uzun vadede hem maliyetlerin düşürülmesi hem de üretimde verimliliğin artırılması hedeflenmiştir.

MADDE 15 - Kırsaldan kente göçü önlemek amacıyla fındık bölgelerinde fındık ile bağlantılı sektörlerde istihdam teşvikleri tanımlanmıştır.

MADDE 16 - Fındık tarımında mekanizasyonun artırılması amacıyla makinelerinin teşvik kapsamına alınması kanuni hale getirilmiştir.

MADDE 17 - Mevsimlik fındık işçilerinin, ulaşım, insani yaşam şartları ve konaklama gibi ihtiyaçları, iş güvenliği, işçi sağlığı ve bu alanda çocuk işçiliğinin önlenmesi gibi konular düzenlenmiş ve sağlık hizmetinden uygun koşullarda yararlanmalarının sağlanması hedeflenmiştir.

MADDE 18 - Fındıkla ilgili yasaklamalar tanımlanmıştır.

MADDE 19 - Ceza hükümleri tanımlanmıştır.

MADDE 20 - Fındık Stratejisi Belirleme ve Yeniden Değerlendirme Süreçleri tanımlanmıştır.

MADDE 21 - Yabancı firmaların fındık alımı ve ihracatı yapması yasaklanmıştır. Yerli sanayinin önünü kesen haksız rekabet unsurlarının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 22 - Yerli işletmecilerin, üretici birliklerinin, üretici kooperatiflerinin ve kümelemenin teşviki tanımlanmıştır.

MADDE 23 - Fiskobirlik'in fındık alımında, fındıktan katma değer üreten ürünlerin üretiminde, ihracatta, lisanslı depo kurulmasında girişimci, sanayici ve ihracatçının finansal avantajlarından aynen yararlanacağı tanımlanmıştır.

MADDE 24 - Fındık katma değerinin artırılması için Ar-Ge faaliyetlerinin artırılması ve devletin fındıktan katma değeri yüksek ürünler elde edilerek iç pazara sunumu ve ihraç edilmesi için planlayıcı rol üstlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 25 - Sanayici ve ihracatçının kullandığı elektrik, doğal gaz, dizel gibi üretim maliyetlerini direkt etkileyen girdilerin üstündeki vergilerin düşürülmesi amaçlanmıştır.

MADDE 26 - Fındık piyasasında manipülasyonların önlenmesi, rekabetin korunması ve fındıktan ülke ve üretici lehine en yüksek kazanım sağlanması için Fındık Piyasası Denetleme Kurulu kurulmuş, görev ve yetkileri tanımlanmıştır.

MADDE 27 - Yerli tüccar ve sanayici için avantajlı finansman desteği sağlarken üreticinin, sektördeki farklı aktörlerin karşısında dezavantajlı bir konumda olmaması ve üreteceği fındığı garanti göstererek ihtiyaç duyduğu finansmana ulaşması amaçlanmıştır.

MADDE 28 - Fındık ihracatının direk bölgeden yapılarak üretim maliyetlerinin düşürülmesi için bölgedeki limanların modernize edilmesi ve en çok fındık üreten illerin demiryolu ağına bağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 29 - Yönetmelikler maddesidir.

GEÇİCİ MADDE 1 - Fiskobirlik'in faal olmayan üye yapısının yeniden düzenlenmesi ve güncellenmesi amaçlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 2 – Eximbank'ın kredi verme sürecinde firma ve kuruluşlara iki yıl süre ile, bir önceki ihracat rakamı kredi ihtiyacını karşılamaya yetmiyor ise, kayıtlı bilançolarının bir yıl önceki değeri üzerinden aynı koşullarda kredi imkânı tanınmıştır.

MADDE 30 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 31 – Yürütme maddesidir.

FINDIK KANUNU TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1 – Bu Kanunun amacı, ülkemizin tarımsal ihracatında birinci sırada olan fındıkla ilgili; başta fındık üreticisi olmak üzere tüm paydaşların fındık üretimi, kullanımı ve ticaretindeki haklarının korunması, bu yolla ülkemizin fındıktan daha fazla gelir elde etmesinin sağlanmasıdır.

Tanımlar

MADDE 2 – Bu Kanunda geçen;

- a) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığı'nı,
- b) ELÜS (Elektronik Ürün Senedi) Lisanslı depoya teslim edilen ürün karşılığında verilen elektronik belgeyi,
- c) Fındık Maliyeti Belirleme Komisyonları: Fındık üretilen her ilde o il için fındık üretim maliyetini belirleme amacıyla her yıl toplanan komisyonları,
- d) Fındık Rekoltesi: Yıllık fındık üretiminin toplam ağırlığını,
- e) Fındık Rekoltesi Belirleme Komisyonları: Fındık üretilen her ilde İl Tarım ve Orman Müdürlüğü gözetiminde toplanarak o yılki fındık rekoltesinin belirlenme çalışmasını yürüten komisyonları,
- f) Fındık Sigorta Fonu: Bakanlığın üreticiden aldığı fındığın piyasa koşullarında değer kazanması ile oluşan karın aktarıldığı hesabı,
- g) Fındık Taban Fiyat Tespit Komisyonu: Cumhurbaşkanlığı tarafından açıklanacak fındık taban fiyatına esas teşkil etmek üzere, Bakanlık bünyesinde toplanan komisyonu,
- h) Fındık Üretici Belgesi: Tapulu veya 2-B konumunda olan fındık üretim alanlarında mal sahibi veya kiracı fındık üreticisi olan gerçek veya tüzel kişilere verilen belgeyi,
- i) Fındık Üretim Alanı: Bakanlık tarafından fındık üretimi için beyanla veya denetim yoluyla kayıt altına alınmış tapulu veya 2-B konumunda olup bu Kanunun 8 inci maddesi kapsamında belgelenmiş fındık üretim alanlarını,
- j) Fiskobirlik: S.S. Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'ni,
- k) Randıman: Fındık iç ağırlığının toplam kabuklu ağırlığına oranını,
- l) Taban Fiyat: Fındıkta Cumhurbaşkanı'nın her yıl açıkladığı en düşük ve destekler ilave edilmemiş alım fiyatını

ifade eder.

Fındık Rekoltesinin, Maliyetinin ve Taban Fiyatının Belirlenmesi, Fındık Taban Fiyatının Açıklanması

MADDE 3 - Fındık taban fiyatı, her yıl 1 Temmuz-1 Ağustos tarihleri arasında sırasıyla 4 aşamada, Fındık Rekoltesi Belirleme Komisyonlarının fındık rekoltesi, Fındık Maliyeti Belirleme Komisyonlarının fındık maliyeti, Fındık Taban Fiyat Tespit Komisyonu'nun fındık taban fiyatı ile ilgili raporları sonrası, Cumhurbaşkanı tarafından en geç 1 Ağustos tarihinde Fındık Taban Fiyatının Açıklanması ile belirlenir.

- (1) Fındık rekolte tahmini, her yıl 1-15 Temmuz tarihlerinde Fındık Rekoltesi Belirleme Komisyonu tarafından belirlenir. Fındık Rekoltesi Belirleme Komisyonu, fındık üretilen illerde İl Tarım ve Orman Müdürlüğü gözetiminde, o illerin Ziraat Odaları, Fiskobirlik

İhracatçılar Birliği, Ticaret borsası, illerin ticaret ve sanayi odaları, fındık üreten illerdeki üniversitelerin ziraat fakülteleri, Ulusal Fındık Konseyi ve Fındık Araştırma Enstitüsü temsilcilerinden oluşur. Komisyon nihai raporları, birleştirme tutanağı ile Bakanlık tarafından en geç 15 Temmuz'da iller bazında açıklanır.

Bu tarihten önce veya sonra herhangi bir kurum ya da kişi fındık üretimi ile ilgili rekolte açıklayamaz. Bu maddeye aykırı hareket edenler hakkında Rekabet Kurumu tarafından ilgili kanuni hükümler uygulanır.

- (2) Fındık üretim maliyetleri, fındık üretilen her ilde, Tarım ve Orman İl Müdürü, Ticaret Bakanlığı il müdürü, Ziraat odaları, ticaret borsası, ticaret ve sanayi odaları, Esnaf odaları ve Fiskobirlik'ten birer temsilcinin oluşturduğu Fındık Üretim Maliyeti Belirleme Komisyonu tarafından belirlenir. Maliyetler fındık üretilen her il ve her ilçe için ayrı ayrı belirlenir. İl maliyet ortalaması ilçelerin maliyetlerinin tahmini rekolte miktarları oranında katılacağı şekilde belirlenir. Ulusal fındık maliyet ortalaması da il maliyet ortalamalarının illerin tahmini rekolte miktarları oranında katılacağı şekilde belirlenir ve en geç 20 Temmuz'da detayları ile birlikte açıklanır.

Fındık maliyet hesabında kullanılacak rekolte dışındaki diğer kriterler Bakanlık tarafından belirlenir. Bakanlık, çıkan maliyet rakamlarına giren bu kriterlerin maliyetlerin hesaplandığı dönemdeki fiyatlarını doğruluk yönünden denetler. Maliyet hesaplanan illerde geçmiş yıllara ve diğer illere göre olağan olmayan sonuçlar ayrıca incelenir, gerekli görülürse Bakanlık o ilin maliyet hesabının tekrarını isteyebilir. Gerçeğe aykırı beyanlar ayrıca Bakanlık tarafından kovuşturmaya tabidir.

- (3) Fındık Taban Fiyatı Tespit Komisyonu, fındık maliyet çalışması tamamlandıktan sonra Cumhurbaşkanlığı tarafından açıklanacak fındık taban fiyatına esas teşkil etmek üzere, Bakanlık bünyesinde, Bakanlık adına Bakan veya Bakan Yardımcısı, Fiskobirlik temsilcisi, Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nden fındık coğrafyasından veya fındık ağırlıklı çalışan bir temsilci, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsilcisi ve Fındık İhracatçıları Birliği adına bir temsilci olmak üzere her sezon fındık taban fiyatı önerisinde bulunmak için oluşturulur. Kararlar salt çoğunluk ile alınır. Kurul toplantıları basına açık ve resmi tutanak tutularak yapılır. Fındık rekoltesi fındık maliyet hesabında değerlendirmeye alındığı için Fındık Fiyat Kurulunun çalışmasında ayrıca değerlendirmeye alınmaz. Fındık rekoltesi bu aşamada fındık fiyatını belirlemede müspet ya da menfi yönde bir etken olarak kullanılmaz. Fındık taban fiyatı ilgili komisyon tarafından ulusal maliyet hesabı ortalamasına % 30-50 refah (kazanç) payı ilavesi ile oluşturulur ve Bakanlığa bildirilir.

- (4) Fındık Taban Fiyatı Tespit Komisyonu'nun her yıl yaptığı taban fiyat önerisinden sonra, fındık hasadı başlamadan önce fındık taban fiyatı, Cumhurbaşkanlığı tarafından en geç 1 Ağustos tarihine kadar ilan edilir. Açıklanan fındık taban fiyatı Fındık Taban Fiyatı Tespit Komisyonu o yılki fiyatından daha az olamaz. Fındık taban fiyatı 50 randıman fındık üzerinden net fiyat olarak açıklanır; destekleme ve diğer teşvik ve benzeri kalemler fındık taban fiyatının içinde bir bileşen olarak ifade edilemez. Uluslararası piyasa koşulları, arz talep dengesi, fındık üreten diğer ülkelerdeki fındık fiyat seviyelerine göre, milli çıkarları en üst düzeyde korumak için Fındık Fiyat Tespit Komisyonu'nun önerisinden daha yüksek fiyatlar da açıklanabilir. Üreticiyi daha ucuza fındık satmak zorunda bırakan piyasa şartları ile Bakanlık mücadele eder ve gereğini yapar.

Bakanlığın Fındık Alımı, Alım Ofislerinin Teşekkülü

MADDE 4 – Bakanlık destekleme alımlarını, açıklanan fındık taban fiyatı üzerinden açacağı alım ofisleri veya Fiskobirlik eliyle yapar. Bakanlık, Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı olur.

üreticilerden veya 2-B arazilerinde üretim yapan üreticilerden doğrudan fındık alır. Bakanlık, fındık üretilen her ilde yeterli alım ofisi açmak veya Fiskobirlik'i yetkilendirmek ve yeterli depo tesis etmekle görevlidir. On bin ton ve üzerinde fındık üreten her ilçeye Bakanlık veya Fiskobirlik alım ofisi bulunmak zorundadır. On bin tondan daha az olsa dahi ulaşım mesafe koşulları dikkate alınarak ilave alım ofisi kurulabilir. Birbirine komşu ilçelerde her birinde 10 bin ton altında fakat toplamda on bin ton üzerinde olunca fazla olan ilçe öncelik olarak birlikte alım ofisi kurulur. Üreticiye en geç beş iş günü içinde randevu verilir. Yoğun nüfus olan ilçelerde daha fazla randevu süresi oluyor ise, Yirmi bin ton üretim başına ilave ofis açılarak randevu süresi beş iş günü altına düşürülür.

Fındık Alım Yöntemi, Randıman Tespiti, Ödeme ve Koşullar

MADDE 5 – Fındık alım ofislerinde fındık alımı konusunda uzmanlaşmış ve alımı ivedilikle yürütecek teknik donanımına sahip ekipler görevlendirilir. Alım ofislerinde üreticiye makul olmayan sınırlamalar, kotalar konulamaz. Dönüm başına belirlenen üst kotalar o bölge için ziraat odasının belirleyeceği makul seviyenin altında olamaz.

Randıman ve diğer tespitler için numune alımı, fındığın kırılması, tartılması, diğer ölçümlerin yapılması süreçleri üreticinin göreceği şekilde aleniyet içinde yapılır ve bu ölçümlerin bir sureti üreticiye verilir. Numune artığı fındığın tamamı üreticiye iade edilir.

Üretici, alım ofisi yetkilisinin fındığı alırken belirlediği randıman, ölçüm ve uygulamalara dair İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'ne itiraz hakkına sahiptir. İtiraz konusu olan şahit numuneler yedi gün saklanır. İtirazlar ile ilgili karar, alım ofisinin olduğu yerleşim yerinde ziraat odası temsilcisi, alım ofisi temsilcisi ve ilçe tarım müdürlüğü yetkilisinden oluşan heyet tarafından yedi gün içinde karara bağlanır. Bu süreç fındık alma sürecini geciktiremez. Üretici sonradan çıkacak kararı kabul etme şartı ile fındığını verebileceği gibi, çıkacak karar sonrası vermeyi de tercih edebilir.

Bakanlık en geç bir hafta içerisinde aldığı fındığın parasını üreticiye öder. Aksi halde üreticiye resmi enflasyon farkını TÜFE ve ÜFE aritmetik ortalamasına göre öder.

Fındık Sigorta Fonu Oluşturulması ve Kullanılması

MADDE 6 - Bakanlık her bir üreticiden satın aldığı fındığın fiyat ve miktar kaydını tutar. Daha sonraki süreçte üreticiden aldığı fındığı daha yüksek fiyattan piyasaya sürdüğünde elde edilen kâr Fındık Sigorta Fonu'nda toplanır. Her yıl toplanan meblağ, o yıl fındık alınan üreticilere alınan fındık miktarı nispetinde TARSİM sigorta primlerine katkı olarak kullanılır. Devletin Fiskobirlik eliyle aldığı fındıklarda da aynı kural uygulanır.

Fındık Üretimi Yapılacak Alanlar

MADDE 7 - Fındık üretimi yapılacak alanlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren mevcut alanlar ile sınırlandırılır. 16/6/1983 tarih ve 2844 sayılı Fındık Üretim Planlanması ve Dikim Alanlarının Belirlenmesi Hakkında Kanun'a ve 29/12/2014 tarih ve 2014/7253 sayılı Fındık Alanlarının Tespitine Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar'a aykırı olarak, 16 il ve 123 ilçe dışında fındık dikimi yapılan alanlar öncelikle başka tarıma elverişli ise bu yönde değerlendirilir.

Yeni fındık dikim alanlarının tespit ve ilanı ile yeni fındık bahçesi tesisine veya yenilenmesine izin verilme usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir. Bu alanlar, ülke ekonomisi bakımından daha yararlı başka tarım ürünlerinin üretilmeyeceği hususu da göz önünde bulundurularak arz talep dengesine göre belirlenir.

Mevcut Fındık Bahçelerinin Beyan ve Kontrolü

MADDE 8 - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olan fındık bahçelerinin sahipleri veya işleticileri; Bakanlığın çıkaracağı yönetmeliğin yayım tarihinden itibaren altı ay içinde bu yönetmelikteki usul ve esaslara göre beyanname vererek bahçelerini bildirmekle yükümlüdürler.

2-B arazisi konumunda olup, tapu kaydı tamamlanmamış olan fındık üretim alanları, ilçe ziraat odası, ilçe tarım müdürlüğü ve kaymakamlık mal müdürlüğü tarafından bu arazinin fındık üretim alanı olarak tespitine karar verilenler, milli emlak - mal müdürlüklerinden kiralama usulü ile Fındık Üretim Alanı olarak ruhsatlandırılır. Bu ruhsat belgesi hem destekleme ve teşviklerde hem de devletin fındık alımlarında geçerlidir.

Bu beyannameler üzerine; Bakanlıkça, gerekli incelemeler ve kontroller yapılarak fındık bahçelerinin yerleri ve yüzölçümleri tespit edilir ve sahiplerine veya işleticilerine Fındık Üretici Belgesi verilir. Bu hüküm, Bakanlıkça yapılan inceleme ve kontroller sırasında beyan edilmediği, ancak bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olduğu tespit edilen fındık bahçeleri hakkında da ceza hükümleri saklı kalmak kaydıyla aynen uygulanır.

Fındık Üretim Alanı ve Fındık Üretici Belgesi verilmesine ve iptaline ilişkin hususlar, mevcut fındık bahçelerine ait beyanname verme şekil ve şartları, beyannamelerin ihtiva edeceği bilgiler, beyanname üzerine yapılacak inceleme ve kontrol usul, esas ve sorumlulukları Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenir.

Fındık Üretiminin Desteklenmesi

MADDE 9 - Bakanlık fındık üretiminin desteklenmesi için gerekli tedbirleri alır. Desteklemeler, fındık üretimi yapılan il ve ilçelerle sınırlı olmak üzere, kayıtlı alanlara ve kayıtlı üreticilere verilir. Tüm bölgelerde %6 eğimden az olan taban araziye destekleme verilmez. Fındık üreticisine üretim desteği, gübre desteği ve mazot desteği olarak üç çeşit destekleme uygulanır.

Üretim desteği, fındık üretilen alanların hem il bazında hem de aynı ilde farklı rakımlarda coğrafi zorluğa doğru orantılı olarak verilir. Fındık Maliyeti Belirleme Komisyonu'nun fındık taban fiyatına esas oluşturmak üzere sezon öncesi belirlediği maliyetler, gerçekleşen rekolte üzerinden revize edilerek Bakanlık tarafından belirlenir ve kamuoyuna ilan edilir. Her il ve ilçe için belirlenen maliyet, tüm ulusal ortalama fındık üretim maliyetinin üstünde ise, bu aradaki fark kadar Bakanlık tarafından üreticiye kilo başına ilave üretim desteği verilir.

Gübre desteği, dönüm başına o yıl fındık taban fiyatının dört kilogram miktarından az olamaz. Gübre desteği için üreticinin ilçe tarım müdürlüğü veya bağlı ziraat odasına toprak analizi yaptırması ve fındık üretici kayıt belgesi ile fındık üretim alanı belgesine sahip olması zorunludur.

Mazot desteği, güncel koşullara uygun olarak Bakanlık tarafından ayrıca belirlenir.

Fındık Bahçelerinin Gençleştirilmesi

MADDE 10 - Bakanlık, fındık bahçesini gençleştirmek isteyen ve Ziraat fakültesinden uzman bilirkişi raporuna göre İlçe Tarım Müdürlüğü tarafından uygun görülen üreticiye yeter sayıda fındık fidanı desteği verir. Bakanlık, gençleştirilen bahçeler için oluşacak zararı karşılar. Bu kapsamda ödenecek zarar bedeli, Bakanlığa bu amaçla konacak ödenekten karşılanır.

Bu konuda verilecek destek ve telafi ödemeleri için miktar ve koşullar Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenir.

Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı veya Fındık Üretici Belgesine sahip olmak bu maddenin şartlarından yararlanabilmek için ön koşuldur.

Fındık Tarım Alanlarının Sigortalanması

MADDE 11 - Tüm üreticinin sigorta kapsamına alınması için üretici teşvik edilir ve eğitim faaliyetleri düzenlenir. Fındık Sigorta Fonu'nda biriken kaynak Bu Kanunun 6. maddesi hükümleri doğrultusunda Bakanlığa fındık satan üreticiye fındık üretim alanlarının sigortalanmasında kaynak olarak kullanılır.

Zirai don ve diğer ürün zararları oluşursa, zarar tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde ürün zararını tespit için alanda çalışma yapılır. Sigorta şirketlerinin yeter sayıda eksper görevlendirip görevlendirmedikleri Bakanlıkça denetlenir.

Ürün zararlarını gösteren emarelerin kaybolmasından sonra tespite gelinmesi nedeniyle doğabilecek üretici zararından ilgili sigorta şirketi sorumludur.

Fındıkta Lisanslı Depoculuk ve Elektronik Ürün Senedi

MADDE 12 - Fındık depolamada kullanmak için, gerçek ya da tüzel kişilerin endüstriyel iklimlendirme depoları kurmaları, bu depoların nerelere ve nasıl kurulacağı, kapasiteleri, aranan niteliklerin ne olacağı teşvik kapsamı ve işletimi de 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu ve ilgili yönetmeliklere göre Bakanlıkça yürütülür.

Üretici, tacir, üretici birlikleri veya kooperatiflerinin lisanslı depoya verdiği fındık karşılığında aldığı ELÜS (Elektronik Ürün Senedi), kamu bankalarından kredi kullanmak için teminat sayılır, ilave teminat istenmez.

MADDE 13 - Arazi toplulaştırma ve miras yoluyla bölünmenin önlenmesi için Bakanlık gereken önlemleri alır, çözüm üretir ve teşvik verir. Bu maddedeki hususlar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

MADDE 14 - Üretim maliyetlerini düşürmek için gübre ve tarımsal ilaç gibi girdi kalemlerine özel vergi muafiyeti veya indirimleri yapılır. Muafiyet ve indirimler, Cumhurbaşkanı Kararnamesi ile belirlenir.

Gübre ve zirai ilaçta yerli üretim teşvik edilir.

Gübre kullanımı ve satışında toprak tahlili mecburidir. Toprağın ihtiyacına göre gübre kullanılır. Bölgede kullanılacak pestisit ve diğer ilaçların tercihi ziraat odaları veya tarım ilçe müdürlükleri tarafından belirlenir.

MADDE 15 - Özellikle tarım alanlarında ikamet eden çiftçiye, kırsaldan kente göçü önleyecek şekilde düzenlemeler yapılır. Fındık bölgelerinde fındık ile bağlantılı sektörlerde istihdam teşviklerle artırılır.

MADDE 16 - Fındık tarımında mekanizasyonun artırılması, özellikle toplama makineleri, pat-pat ve ot kesme makineleri, ilaçlama cihaz ve makineleri Bakanlıkça teşvik kapsamına alınır ve bu alet ve makineler üzerindeki KDV gibi vergiler fındık üretilen illerde azaltılır. İndirim oranları, Cumhurbaşkanı Kararnamesi ile belirlenir.

Fındık Üretiminde Mevsimlik İşçi İstihdamı ve Çalışma Şartları

MADDE 17 - Bakanlık, mevsimlik işçilerin, ulaşım, konaklama ihtiyaçları gibi konularda gerekli önlemleri alır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, mevsimlik işçilerin iş güvenliği, işçi sağlığı ve bu alanda çocuk işçiliğinin önlenmesi gibi konularda gerekli denetimleri yapar ve önlemleri alır.

İllerde valiler ilçelerde kaymakamlıklar konaklama ve bekleme alanları tespitinde sel su baskını gibi tehlikelerden uzak, konaklamaya ve insani yaşam koşullarına uygun alanlar sağlar. Valilik, mevsimlik fındık işçilerinin sağlık hizmetinden uygun koşullarda yararlanmalarını sağlar.

için gerekli tedbirleri alır ve denetler. Ayrıca, temel ihtiyaçları, tuvalet banyo için uygun portatif birimleri, temiz su ihtiyacını yerel yönetimle işbirliği içerisinde temin eder.

Yasaklamalar

Madde 18 – Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Bakanlıktan izin alınmadan yeni fındık bahçesi kurulamaz. Belirlenen alanlar dışında Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra izin alınmadan kurulan fındık bahçeleri ceza hükümleri saklı kalmak kaydıyla sahiplerince, kendilerine tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde sökülür. Sahipleri tarafından süresi içinde sökülmeyen fındık bahçeleri Bakanlıkça söktürülür ve yapılan masraflar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre bahçe sahiplerinden tahsil olunur.

Ceza Hükümleri

Madde 19 – Bakanlıktan izin almadan belirlenen alanlar dışında fındık dikimi yapanlara dönüm başına net asgari ücretin iki katı tutarınca, bu Kanunun 8 inci maddesine uygun olarak beyanda bulunmayanlar veya yanlış beyanda bulunanlara dönüm başına net asgari ücretin bir katı tutarınca idari para cezası verilir.

Fındık Stratejisi Belirleme ve Yeniden Değerlendirme Süreçleri

MADDE 20 - Bakanlık her üç yılda bir tüm paydaşların katılımı ile basına açık Fındık Çalıştayı düzenler. Bu çalıştayda ülkemizde ve dünyada fındık üretiminin uzun vadeli durumu değerlendirilir ve bir strateji oluşturulur. Oluşturulan strateji raporla kamuoyunun bilgisine sunulur.

Fındıkta Kartelleşmenin Önlenmesi ve Serbest Piyasa Koşullarının İşletilmesi

MADDE 21 - Ortaklık yapısının %50 ve fazlası yabancı olan şirketler kabuklu fındık alımı ve fındık ihracatı yapamaz. Kabuklu fındık alımı ve ihracat ruhsatları olanların ruhsatları bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içerisinde iptal olur.

Yerli Sanayicinin ve Kümelemenin Teşviki

MADDE 22 - Fındıkta serbest girişimcilerin ve yerli sanayinin, yabancı firmalarla rekabet edebilmesi için bir araya gelmeleri (kümeleme) teşvik edilir ve devlet bunlara finansman ve uygun koşullarda arazi desteği sağlar.

Devlet, yerli işletmecilerin, üretici birlikleri veya kooperatiflerinin uluslararası piyasada işlenmiş ya da natürel fındık olarak pazar bulabilmeleri için gereken önlemleri alır.

İhracata dayalı katma değer üreten ürünlere teşvikte öncelik verilir.

Fiskobirlik'in Etkin bir Aktör Olarak Kullanımı

MADDE 23 – Fiskobirlik, fındık alımında, fındıktan katma değer üreten ürünlerin üretiminde, ihracatta, lisanslı depo kurulmasında girişimci, sanayici ve ihracatçının finansal avantajlarından aynen yararlanır.

Fındık Katma Değerinin Artırılması

MADDE 24 - Tarım ve Orman Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı Ar-Ge faaliyetleri ile fındığın katma değerinin ülkemizde kalması, uluslararası marka değerleri oluşturulması, yeni fındıklı mamullerin üretimi ve pazarlaması için projeler oluşturur ve tüm önlemleri alır.

Tarım ve Orman Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı ile ilgili fındıktan katma değeri yüksek ürünler elde edilerek iç pazara sunumu ve ihraç edilmesiyle ilgili planlayıcı rol üstlenir. Başvuran yerli girişimci, ortaklıklara, üretici birlikleri ve

kooperatiflerine piyasa koşullarından daha avantajlı teşvikler verir. Bu yolla milli ürünümüz findıktan ülke ekonomisinin daha fazla istifade etmesi sağlanır.

İhracatçı Firmaların Üretim Maliyetlerinde Teşvik Uygulaması

MADDE 25 – Sanayici, ihracatçı, üretici birlikleri veya kooperatiflerinin kullandığı elektrik, doğal gaz, dizel gibi üretim maliyetlerini direkt etkileyen girdilerin üstündeki vergiler, firmaların yaptığı ihracat miktarlarına göre düşürülerek ihracat teşvik edilir. Bu indirim oranları, Cumhurbaşkanı Kararnamesi ile belirlenir.

Fındık Piyasası Denetleme Kurulu

MADDE 26 – Fındık piyasasında manipülasyonların önlenmesi, rekabetin korunması ve findıktan ülke ve üretici lehine en yüksek kazanım sağlanması için Fındık Piyasası Denetleme Kurulu kurulur. Fiskobirlik, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Barolar Birliği temsilcileri ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği adına borsa temsilcisinin de olacağı bu kurulun başlıca görevleri ve yetkileri şunlardır:

- Özellikle yabancı firmaların fındık piyasasında tekel oluşturmasının önüne geçilecek tedbirler alınması,
- Ortaklık yapısının %50 ve fazlası yabancı olan şirketlerin kabuklu fındık alımı ve ihracatına doğrudan ya da dolaylı müdahil olup olmadıklarının tespiti ve denetlenmesi.
- Türk sanayici ve ihracatçıların ulusal ya da uluslararası düzeyde Pazar alanlarına yönelik serbest rekabet kurallarının dışında faaliyette bulunan firmaların tespiti ve yarattıkları zarar nispetinde cezalandırılmaları için Rekabetin korunması hakkındaki kanun hükümlerini uygulamak,
- Herhangi bir kuruluşun fındık piyasasında güç birliği yapmak gayesi ile bazı firmalardan fındık alımı yaparken fiyat ölçüsü ve fındık kalitesi farklı olmadığı halde bir kısmından da özellikle almayarak, piyasa hâkimiyeti kurmak için faaliyetlerde bulunmasının önüne geçmek, 4045 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un ilgili tüm hükümlerini işletmek.
- Devlet tarafından verilecek teşviklerin sektörün katma değer üreten farklı birimlerinde verilmesinin planlanması ve teşviklerin zaten mevcut olan alanlarda değil eksik görülen alanlarda verilmesinin denetlenmesi.

Fındık üreticisinin, tüccar, sanayici ve ihracatçının finansal olarak desteklenmesi

MADDE 27 – Fındık üreticisinin hasat öncesi ve devamında ihtiyaç duyduğu finansmana ulaşması için fındık üretimi yapılan 16 il ve bağlı ilçelerde konumlu Ziraat Bankası'ndan geçmiş yıllarda ürettiği fındık hesabı üzerinden o yıl üreteceği fındığı garanti göstererek (ürün menkul rehni ile) üreteceği fındığın maliyetine kadar finansman desteği sağlanacak şekilde önlemler alınır. Gerekli durumlarda banka içerisinde işlemlerin kolay ve yeterli hızda yürütülmesi için ayrı birim ve görevliler tesis edilir.

Fındık tüccarı, sanayici ve üretici birlikleri veya kooperatifleri için yeterli finansman desteği için de fındık üretilen 16 il ve bağlı ilçelerde faaliyette bulunan kamu bankaları görevlendirilir.

Eximbank'ın fındık ihracatçısına, üretici birlikleri veya kooperatiflerine, yaptığı ihracat nispetinde uygun koşullarda kredi kolaylığı sağlaması için gerekli ilave düzenlemeler yapılır.

MADDE 28 – Bakanlık, fındık ihracatının direkt bölgeden yapılarak ulaşma maliyetlerinin azaltılması için, fındık coğrafyasına yakın limanların modernize edilmesi ve kapasiteleri artırılması için gerekli çalışmaları ilgili bakanlıklar ile birlikte yapar.

İlave olarak en çok fındık ihracatı yapan Ordu, Giresun ve Trabzon illerinin demiryolu sistemimize bağlanarak Karadeniz'den İstanbul ve İzmir limanlarına erişimin kolaylaştırılıp iç nakliye maliyetlerini düşürülmesi sağlanır.

Yönetmelikler

MADDE 29 – Bu Kanunun uygulanması ile ilgili esas ve usulleri belirleyen yönetmelikler, bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip altı ay içerisinde yürürlüğe konulur.

GEÇİCİ MADDE 1 - Fiskobirlik'in üye yapısı faal üyeler kayıtlı olacak şekilde bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde ilgili kanun ve mevzuata göre yenilenir. Faal üyelerin kesinleşmesinden sonra Yönetim Kurulu seçimleri yenilenir.

GEÇİCİ MADDE 2 - Eximbank İhracatçılar Birliği'ne kayıtlı firmalara, üretici birliklerine veya kooperatiflerine kredi verirken iki yıl süre ile bir önceki ihracat rakamı kredi ihtiyacını karşılamaya yetmiyor ise, kayıtlı bilançolarının bir yıl önceki değeri üzerinden aynı koşullarda kredi imkânı tanır.

Yürürlük

MADDE 30 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 31 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

